

Protokoll 8/2025

fört vid Miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde
tisdagen den 30 september 2025 kl. 17:00-17:20, Gamla
biblioteket, Tekniska nämndhuset

Ledamöter

Åsa Lindhagen (MP) Ordförande
Elin Hjelmestam (L) Vice ordförande
Felicia Schartner Giertha (S)
Fredrik Pettersson (S)
Bjarne Snis Sigtryggsson (S)
Frida Nehrfors Hultén (V)
Leo Müller (V)
Torbjörn Erbe (M)
Fritz Lennaárd (M)
Elin Böhlin (M)
Anders Edin (SD)
Ashna Ibrahim (C)
Celal Altun (S) ersätter Emelie Stark (S)

Ersättare

Felix Antman Debels (S)
Carl Houston (S)
Jonas Santesson (V)
Eva Darolf Linnros (V)
Torbjörn Ebérus (M)
Josefine Axelsson (M)
Joakim Rönnbäck (L)

Övriga närvarande

Lykke Ask Nämndsekreterare
Monika Gerdhem Avdelningschef
Anna Hadenius Förvaltningschef
Anders Kandelin Avdelningschef
Luis Lopez Personalföreträdare
Maria Svanholm Avdelningschef
Björn Söderlund Utvecklingschef
Emily Tjäder Avdelningschef
Malin Tappefur Avdelningschef
Sverre Dahlstedt Eriksson Borgarrådssekreterare
Andreas Eriksson Borgarrådssekreterare
Felicia Nipstrand Balod Tjänsteman

Justerare

Åsa Lindhagen, Elin Hjelmestam

Datum för justering

2025-09-30

Paragraf §22

Sekreterare Lykke Ask

§ 22

Ansökan om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till muddring och övertäckning i vattenområde m.m. för bebyggelseutveckling på och kring Kolkajen-Ropsten i Stockholms kommun

Remiss från Mark- och miljödomstolen i Nacka mål M 3051-25

Dnr 2025-14932

MF 2025/129

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till yttrande i tjänsteutlåtandets bilaga 1 som svar på remissen och därigenom:

Tillstyrka ansökan om tillstånd till vattenverksamhet enligt yrkandena 1-17, under förutsättning att ny detaljplan för Ropsten får laga kraft, och till miljöfarlig verksamhet enligt yrkandena 19-20.

Tillstyrka de föreslagna villkoren 10-12, 15-16 och 19.

Yrka följande:

- Att sökanden föreläggs att komplettera ansökan med *dels* en tydlig beskrivning av föroreningshalter i sedimenten i plan och djupled både inom muddringsområdet och inom området för isolationsövertäckning, *dels* en muddringsplan, som visar planerad muddring i plan- och djupled gällande massor i tillståndsklass 5 respektive tillståndsklass 1-4.
- Att villkor 13 ges följande lydelse (nämndens ändringar kursiverade):
13. Överskottsvatten, som uppkommer i anledning av *hantering* av muddermassor, *och länshållningsvatten får* släppas ut till Lilla Värtan. Vid behov ska lokal rening ske innan sådant utsläppande sker. Utsläppandet ska ske i samråd med VA-huvudmannen och tillsynsmyndigheten och i enlighet med för verksamheten gällande kontrollprogram.
- Att mark- och miljödomstolen delegerar till tillsynsmyndigheten att fastställa närmare villkor för utsläpp

av vatten till Lilla Värtan.

- Att villkor 14.2 ges följande lydelse:

14.2 a. I samråd med tillsynsmyndigheten får arbeten som medför luftburet buller och överskridanden av värdena i punkten 14.1 ske helgfri måndag-fredag kl. 07.00-19.00.

b. Andra avvikelser får, om det finns särskilda skäl, ske endast efter tillsynsmyndighetens godkännande.

- Att mark- och miljödomstolen delegerar till tillsynsmyndigheten att föreskriva närmare villkor om begränsning av buller och stomljud från den ansökta verksamheten.

2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Vice ordföranden Elin Hjelmestam (L) och Ashna Ibrahim (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

1) Ordföranden Åsa Lindhagen (MP), Felicia Schartner Giertha m.fl. (S), Frida Nehrfors Hultén m.fl. (V), Torbjörn Erbe (M) och Anders Edin (SD) föreslår (se beslutet).

2) Vice ordföranden Elin Hjelmestam (L) och Ashna Ibrahim (C) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- a. Att avslå att Stockholms stad går vidare med inlämnandet av ansökan om tillstånd till muddring och dumpning av förorenade massor i Kanholmsfjärden.
- b. Att nämnden hemställer hos kommunstyrelsen att staden utreder en helhetsbild av möjliga alternativ till dumpning, i enlighet med miljöbalkens försiktighetsprincip.
- c. Att därutöver anföra följande:

Liberalerna anser att det inte är möjligt att gå vidare med en ansökan om att muddra och dumpa stora mängder förorenade massor i Kanholmsfjärden på det sätt som nu föreslås. Vi ser både allvarliga miljörisker och en bristfällig hantering av ärendet, där de politiska beslutsfattarna inte har fått de underlag som krävs för att kunna göra en välgrundad

prövning. När det gäller ett beslut som kan få irreversibla konsekvenser för både Östersjön och Stockholms skärgård måste förfarandet präglas av öppenhet, grundlighet och respekt för det demokratiska ansvar som vilar på politiken. Så har inte skett i detta fall.

Det handlar om mycket stora mängder massor – motsvarande 80 olympiska bassänger, som till följd av områdets industriella historia är förorenade och därför utgör en risk om de inte hanteras på ett ansvarsfullt sätt. Att dumpa dessa i en öppen fjärd innebär att man överlåter åt havet att bära konsekvenserna i generationer framåt. Forskare, miljöorganisationer och berörda kommuner har varnat för spridning av gifter, fosforläckage och ökade algbloomingar, något som riskerar att skada en känslig och värdefull del av Östersjöns ekosystem. Kanholmsfjärden omges av naturreservat och är en plats med rik marinbiologisk mångfald. Att förorena ett sådant område strider mot grundläggande principer om försiktighet och hållbar utveckling.

Enligt miljöbalkens försiktighetsprincip ska alla tänkbara alternativ noggrant utredas innan en dispens från dumpningsförbudet kan övervägas. Vi kan konstatera att det inte har skett här. Varken landbaserad deponi, rening eller återanvändning av massorna har presenterats på ett sådant sätt att för- och nackdelar kan vägas mot varandra. De politiska beslutsfattarna har därför inte fått möjlighet att göra den prövning som är nödvändig. När beslutsprocessen istället drivs på tjänstemannanivå, utan att politiken fått helhetsbilden, innebär det att de som ytterst bär ansvaret för stadens miljöpolitik inte ges reella möjligheter att utöva det ansvaret. Det är en ordning som Liberalerna inte kan acceptera.

Vi vill också påminna om att det enligt miljöbalken råder ett generellt dumpningsförbud. Dispens kan endast ges om det tydligt kan visas att dumpningen inte innebär risker för miljön eller människors hälsa, och att alla rimliga alternativ utretts. Dessa krav är inte uppfyllda. När massorna väl är dumpade är det praktiskt taget omöjligt att återställa skadorna. Att ändå gå vidare på detta underlag vore både kortsiktigt och oansvarigt.

Stockholm stad har höga ambitioner om ett giftfritt och hållbart samhälle. Dessa ambitioner måste också synas i handling. Att pausa processen, som nu har skett, är ett steg men det räcker inte. Då det stadsutvecklingsprojekt som Kolkajen ingår i Norra Djurgårdsstaden har profilerats som ett grönt och miljömässigt ansvarstagande projekt är det

särskilt anmärkningsvärt att muddermassorna hanteras på det här sättet. Att vara grönt innebär inte endast att byggnaderna och platsen ska ha en miljöprofil, utan att hela processen, från planering till genomförande, genomsyras av miljöhänsyn. För att stadens miljö- och klimatpolitik ska kunna tas på allvar krävs därför en tydlig kursändring.

Liberalerna vill se att dumpningsplanerna i Kanholmsfjärden överges och att hållbara alternativ utreds och prövas på ett transparent sätt, under politisk insyn. Det är bara genom en sådan process som vi kan säkra både en framgångsrik stadsutveckling och en levande skärgård för framtida generationer.

Mot denna bakgrund avstyrker Liberalerna att ansökan om dumpning skickas in i nuvarande form.

3) Torbjörn Erbe m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- a. Att den planerade dumpningen i Kanholmsfjärden stoppas.
- b. Att muddermassorna i högre grad återanvänds i enlighet med avfallshierarkin.
- c. Att alternativa lösningar för dumping, inklusive landbaserade alternativ, måste utredas.
- d. Att därutöver anföra följande:

Frågan om muddermassorna från Kolkajen och den planerade dumpningen i Kanholmsfjärden har väckt starka reaktioner i Stockholms skärgård. Boende, föreningar och organisationer har påtalat både miljörisker och orimligheten i att dumpa stora mängder förorenade massor mitt i en av Sveriges mest värdefulla naturmiljöer.

Moderaterna i Stockholms stad delar kritiken och vill stoppa dumpningen i Kanholmsfjärden. Vi menar att det behövs en annan lösning för hanteringen av muddermassorna – en lösning som är långsiktigt hållbar, bättre utredd och som i högre grad tar tillvara på möjligheten att återanvända massorna på land.

Miljöförvaltningen lyfter viktiga brister i sitt remissvar som vi delar. Bland annat säkerställer ansökan inte i tillräcklig utsträckning en miljömässigt hållbar hantering. Moderaterna vill särskilt lyfta:

- Otydlighet kring föroreningsnivåer. Det skiljs inte tydligt mellan massor i tillståndsklass 5 och klass 1–4, vilket skapar risk för spridning av starkt förorenade sediment.

- Bristande redovisning av avfallshierarkin. I andra projekt har muddermassor kunnat återanvändas, men i detta ärende saknas analys av hur massorna kan tas tillvara.
- Oklara miljömål för saneringen. Avsaknaden av tydliga mål försvårar både tillsyn och uppföljning.
- Risk för påverkan på vattenlivet. Den långa projektperioden riskerar irreversibla konsekvenser för fiskbestånd och marina ekosystem.
- Otillräckliga åtgärder för buller, vibrationer och lukt. Belastningen på närområdet riskerar att bli större än vad som är acceptabelt.

Stockholms stad måste leva upp till samma hårda krav som vi ställer på andra aktörer. Bristerna i ansökan är av en sådan karaktär att en privat aktör aldrig hade fått klartecken.

Konsekvenserna projektet har för vattenmiljö och de närboende behöver kartläggas innan några nya beslut på området kan tas.

Det är inte rimligt att ett av Stockholms och Sveriges mest värdefulla havsområden görs till avstjälningsplats för förorenade massor. Moderaterna kräver därför att den nuvarande ansökan inte godkänns i sin form, utan att arbetet inriktas på alternativa lösningar som är bättre för både miljön och skärgården.

Beslutsgång

Ordföranden Åsa Lindhagen (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag som stöds av ordföranden Åsa Lindhagen (MP), Felicia Schartner Giertha m.fl. (S), Frida Nehrfors Hultén m.fl. (V) och Anders Edin (SD).

Handlingar i ärendet

- MF 2025/129-1 22 2025-14932 Ansökan om tillstånd till muddring och övertäckning i vattenområde m.m. för bebyggelseutveckling på och kring Kolkajen-Ropsten i Stockholms kommun, mål M 3051-25
- MF 2025/129-1.1 22 2025-14932 Bilaga 1. Förvaltningens förslag till yttrande i mål M 3051-25